

Kurier

www.powiat-legionowski.pl

czerwiec nr 41/2014

W numerze...

Bezpieczniej w Nieporęcie 3

Bezpieczna i wygodna 5

W samo południe
w Legionowie 6Plany, architektura,
rozwój 11

Od lewej: poseł Alicja Dąbrowska, z-ca prezydenta Legionowa Piotr Zadrozny, starosta legionowski Jan Grabiec, wiceminister Zbigniew Rynasiewicz, prezydent Legionowa Roman Smogorzewski

DK 61 – dokończą przebudowę?

W 2015 roku będą pieniądze na przebudowę ostatniego odcinka drogi krajowej nr 61 w Legionowie – taką deklarację złożył na spotkaniu w legionowskim ratuszu wiceminister Zbigniew Rynasiewicz.

Zastępca ministra infrastruktury i rozwoju odpowiedzialny za transport odwiedził Legionowo na zaproszenie starosty Jana Grabca i prezydenta Romana Smogorzewskiego. Samorządowcy od lat zabiegają o dokończenie inwestycji, polegającej na przebudowie i poszerzeniu drogi krajowej 61. W walce o to szukają sojuszników gdzie się da, również wśród parlamentarzystów. Spotkanie z ministrem Rynasiewiczem było możliwe dzięki wsparciu posłanki Alicji Dąbrowskiej.

Arteria komunikacyjna, przecinająca Legionowo, prowadząca w stronę Augustowa i dalej Litwy, zatyka się bowiem regularnie. W korkach stoją mieszkańcy powiatu i samochody przejeżdżające przez nasz teren w drodze na Mazury. Ostatni – trzeci etap przebudowy tego tranzytowego traktu na terenie miasta ciągle nie może się doczekać realizacji. A powód wciąż ten sam – brak pieniędzy.

Najpierw cały odcinek tzw. „przejścia przez Legionowo” miał

być gotowy na Euro2012. Nie udało się. Następnie w styczniu 2013 r. w wyniku starań lokalnych samorządów wojewoda mazowiecki wydał zezwolenie na realizację inwestycji z klauzulą natychmiastowej wykonalności. Decyzja wojewody dotyczyła modernizacji odcinka drogi od wiaduktu nad torami kolejowymi do granic miasta. Wówczas jednak w budżecie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad znów zabrakło na tę inwestycję pieniędzy.

Tym razem, miejmy nadzieję, będzie inaczej. Pieniądze na przebudowę obiecał bowiem zwierzchnik zarządcy drogi. Mają pochodzić z budżetu państwa. Zbigniew Rynasiewicz zadeklarował, że inwestycja rozpocznie się w 2015 r., zaś jej ukończenia należy się spodziewać w 2016 r. Nareszcie więc pojawia się realna szansa na zakończenie komunikacyjnego koszmaru na wiadukcie nad torami i w wąskim gardle pomiędzy nim, a granicą miasta.

JOANNA KAJDANOWICZ

Obywatelskie wyróżnienie

Związek Gmin Zalewu Zegrzyńskiego uzyskał nominację do Nagrody Obywatelskiej Prezydenta RP. Jego projekt znalazł się wśród 10 najlepszych spośród 197 ubiegających się o nagrodę.

Nagroda Obywatelska Prezydenta RP jest wyróżnieniem dla wybitnych, nowatorskich i efektywnych działań obywatelskich na rzecz dobra wspólnego. Jej celem jest upowszechnianie dobrych praktyk. Przyznawana jest w trzech kategoriach:

- Wspólnota Obywatelska,
 - Partnerstwo Samorządów,
 - Obywatelska Inicjatywa Lokalna.
- O nagrodę mogą ubiegać się przed-

sięwzięcia, których opis znalazł się na Witrynie Obywatelskiej Prezydenta RP. Wniosek o jego umieszczenie należało złożyć w terminie do 31 stycznia. Związek Gmin Zalewu Zegrzyńskiego zgłosił projekt pt. Budowanie marki „Jezioro Zegrzyńskie” autorstwa Haliny Kolibabskiej.

Czternastoosobowa kapituła Nagrody Obywatelskiej Prezydenta RP pod przewodnictwem prof. Jerzego Regulskiego nominowała inicjatywę ZGZZ w kategorii Partnerstwo Samorządów. Uroczyste wręczenie Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się przy okazji obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego 27 maja 2014 r. Nominację dla Związku odebrał od Prezydenta Bronisława Komorowskiego Sylwester Sokolnicki – Przewodniczący Zarządu Związku i burmistrz Serocka.

PiJo

Krótko

Gimnazjum – będą dwie klasy dwujęzyczne!

• Liczba chętnych do powiatowego gimnazjum znacznie przekroczyła liczbę dostępnych miejsc w placówce. 16 maja poznaliśmy liczbę uczniów, którzy pomyślnie przebrnęli przez test kompetencji językowych. Spośród 117 chętnych test zdały 93 osoby. W związku z tym Zarząd Powiatu podjął decyzję o utworzeniu dodatkowej klasy dwujęzycznej. Tym samym liczba miejsc w klasach dwujęzycznych zwiększyła się do 60, dzięki czemu dwie trzecie kandydatów ma szansę od 1 września kontynuować naukę w powiatowej placówce.

Zostań dziennikarzem

• Związek Miast Polskich we współpracy z INFOR PL S. A., Polską Agencją Prasową S. A., Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży, Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP ogłosił konkurs na materiał prasowy „Młodzież o członkostwie Polski w Unii Europejskiej”. Jego przedmiotem jest przygotowanie reportażu, wywiadu prasowego lub artykułu na jeden z czterech tematów związanych z członkostwem Polski w UE:

- > udział w młodzieżowej wymianie międzynarodowej w ramach krajów UE i państw aspirujących,
- > obchody 10-lecia członkostwa Polski w UE w mojej miejscowości (reportaż)
- > moje pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego – dlaczego głosuję?
- > jak żyło się w Polsce przed wejściem do UE?

Konkurs jest skierowany do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Termin nadsyłania prac upływa 30 września 2014 r. Szczegóły można znaleźć na stronie polityka-zagraniczna-samorząd. info/projekt-msz-2014/konkurs-dla-mlodziezy.

Bezpłatne porady prawne

• Prawo rodzinne i prawa dziecka to dziedziny, w których 28 czerwca będzie można zasięgnąć bezpłatnej porady prawnej w ramach akcji „Adwokaci Pro Bono”. Porady będą udzielane w Kancelarii Adwokackiej Aleksandry Tarasek-Zatyka przy ul. Sienkiewicza 10 lok. 301 w Legionowie (tel. 22 774 08 47, 602 671 292, 730 135 640), która od kilku lat uczestniczy w akcji. Podczas poprzednich akcji z cyklu legionowsky adwokaci udzielali już porad m.in. z zakresu przepisów dotyczących przemocy w rodzinie. Z porad może skorzystać każdy mieszkaniec powiatu legionowskiego. Prawnicy będą do dyspozycji w godzinach 10.00 – 15.00.

Dzieci mówią...

Co to jest namiot? Co to jest kamper? – te pytania zadaliśmy przedszkolakom z Przedszkola Miejskiego Nr 9 w Legionowie, Akademia Przygody, Grupa V, Wychowawczyni: Agnieszka Miller

Ania Bartczak

Co to jest namiot?

- to takie jak się idzie i chce się nocować na dworze to się w namiocie śpi. Według mnie taki namiot rozkłada się prosto, kilka godzin.

Co to jest kamper?

- to jest taka przyczepa, w której można spać, bawić się, gotować. Jak będzie miała taką przyczepa ze 100 metrów, to wtedy można tam wstawić basen i się pluskać w wodzie.

Wiktoria Oponecka

Co to jest namiot?

- biwak to się śpi na dworze i w namiocie. Według mnie można tak biwakować dwa dni.

Co to jest kamper?

- według mnie kamper to jest taka biała przyczepa i tam są okna. Ma ona 2 metry. Musi ją ciągnąć samochód. Ja chciałabym pojechać na wakacje takim kamperem.

Piotruś Jończyk

Co to jest namiot?

- w namiocie nie ma jedzenia. Jak się go rozbija w lesie, to można nazrywać jagód, ale tam są niedźwiedzie. Ja bym rozbił taki namiot przy przedszkolu. Zaproszałbym tam swoje koleżanki i kolegów z przedszkola. Chciałbym tam spać.

Jagoda Nosarzewska

Co to jest namiot?

- jakby się rozbiło namiot to by wtedy wszystko się zmieściło. Nie można tam jeździć na hulajnodze, bo by się źle jeździło, ale można np. rysować tylko trzeba wziąć kredki i flamastry.

Co to jest kamper?

- kamper to taka przyczepa, w której można spać. Według mnie ma ona 3 metry długości. Może tam spać pięć lub dwie osoby.

Natalia Kobus

Co to jest namiot?

- w namiocie można spać, ale w zimie nie można, bo jest za zimno. Ja taki namiot widziałam u babci. Mam dwie babcie, jedna mieszka daleko, a jedna mieszka blisko. Ten namiot jest u babci, która mieszka blisko. Ja się w nim bawię.

Co to jest kamper?

- kamper to taki samochód, w którym można spać. Mój wujek dał mi kiedyś do zabawy taki kamper, ale był wyłączony. Do kampera nie można wstawić basenu.

Weronika Młynczak

Co to jest kamper?

- mi kamper kojarzy się z kempingiem. To jest taki jakby obóz. Według mnie na kemping zabiera się przyczepę i ma się tam kuchnię i takie inne rzeczy. Nie można tam hodować kur.

Krzysz Jończyk

Co to jest namiot?

- według mnie namiot to jest taki duży i wygląda jak trójkąt. Ja nigdy nie spałem w namiocie, ale chciałbym. Można tam sobie jeść ile się chce. W zimie nie można tam nocować, bo wtedy jest bardzo zimno i można się przeziębnić. Ponadto może się też tam skończyć powietrze.

Co to jest kamper?

- mi camper kojarzy się z kablem. On służy do komputera. Bez niego komputer nie będzie działał.

Natalia Kaczmarczyk

Co to jest kamper?

- według mnie kamper to jest taka biała przyczepa i tam są okna. Ma ona 2 metry. Musi ją ciągnąć samochód. Ja chciałabym pojechać na wakacje takim kamperem.

Nicola Czaplo

Co to jest namiot?

- namiot jest gdzie się nocuje i w tym namiocie można zamieszkać. Ja pewnie, że bym chciała tam nocować. Można też i tam mieszkać zimą, ale trzeba zasunąć taki suwaczek. Taki namiot można też umeblować i wtedy będzie jak dom.

Co to jest kamper?

- w kamperze można wszystko robić np. jechać na plażę, gdzie jest mało piasku. Można tam wtedy nocować i robić tylko rzeczy miłe.

Maksymilian Kaczmarczyk

Co to jest namiot?

- namiot według mnie to jest pawilon. On jest i duży i mały. Może się do niego zmieścić dużo osób, ale nasza grupa z przedszkola by się nie zmieściła. Tam się nocuje, można nocować dużo dni.

Co to jest kamper?

- w kamperze może spać jedna osoba. Można też tam gotować. Chciałbym pojechać na takie wakacje kamperem np. na plażę w Polsce.

Słowniczek turystyczny

NAMIOT - rodzaj przenośnego schronienia używanego przez jedną lub więcej osób.

W zależności od warunków i sytuacji, w jakiej jest używany, namiot może być:

- turystyczny (przenośny) - używany na biwakach, obozach wędrownych
 - trekkingowy - używany podczas wędrówek pieszych na dalekie dystanse
 - ekspedycyjny - namiot używany w najcięższych warunkach zazwyczaj zaopatrzonej w kołnierzy (rękaw, kaptur) śnieżny zapobiegający dostawianiu się śniegu pod tropik
 - handlowy - używane jako przenośne stanowiska handlowe
 - wojskowy - używany np. na poligonach
 - typu NS - z podpinką i charakterystycznymi okrągłymi oknami
 - typu „10” (dziesiątka; od liczby osób które w nim mogą wygodnie spać)
 - popularny na obozach harcerskich.
 - bankietowy - spotykany na przyjęciach plenerowych.
- Do namiotów zalicza się również schronienia ludów tureckich i mongolskich w Azji, zwane jurkami, jak również tipi, w których mieszkali koczownicze plemiona Indian z Ameryki Północnej.

KAMPER (ang. camper) to autonomiczny, zintegrowany samochód turystyczny, specjalnie w tym celu zbudowany lub wyposażony, zapewniający podróżującym nim pasażerom miejsca do spania i wypoczynku. Specjalna zabudowa zapewnia miejsce i sprzęt do przechowywania żywności i sporządzania posiłków oraz wydzieloną część sanitarną z ubikacją, umywalką i najczęściej prysznicem.

elektroniczna rekrutacja

na rok szkolny 2014/2015

LO im. M. Konopnickiej w Legionowie
PZSP im. J. Siwskiego w Legionowie
PZSP im. Wł. Wolskiego w Serocku

ZAREJESTRUJ SIĘ NA

ponadgimnazjalne.edukacja-warszawa.pl

Powiat Legionowski

Bezpieczniej w Nieporęcie

Skrzyżowanie ulicy Izabelińskiej z Sienkiewicza i Koncertową wzbogaciło się właśnie o pulsacyjną sygnalizację świetlną. To kolejna inwestycja, która wpisuje się w program poprawy bezpieczeństwa na powiatowych drogach.

Fot. Paweł Zając

Przedstawiciele wykonawcy i wicestarosta legionowski Robert Wróbel podczas odbioru robót.

Ulica Izabelińska to droga powiatowa, która na odcinku od kanału Żerańskiego do ulicy Jana Kazimierza oddziela duże osiedle Głogi od kompleksu gimnazjum i aquaparku Fala. Na zebraniach wiejskich mieszkańcy zgłaszali, że korzystające z przejścia dla pieszych dzieci i osoby starsze czują się zagrożone ze strony pojazdów wjeżdżających na skrzyżowanie od strony mostu, ponieważ samo przejście

i jego otoczenie nie jest wystarczająco widoczne dla kierowców. Zdanie mieszkańców podzieliła gmina, która po wspólnej analizie zdecydowała się współfinansować razem z powiatem projekt oraz instalację sygnalizacji ostrzegawczej.

Za kwotę 24 600 zł Przedsiębiorstwo Podkowa wykonało maszt sygnalizacyjny wysięgnikowy z podświetlanym znakiem D-6 oraz dwiema latarniami sygnalizacyjnymi.

Żółte światło migające pracować będzie całodobowo, a dodatkowo po zmroku przejście doświetlać będzie lampa sodowa zainstalowana w obudowie kasetonowej znaku. W najbliższym czasie odświeżone będzie również oznakowanie poziome skrzyżowania w technologii grubowarstwowej z pasami ostrzegawczymi dla kierowców przed przejściem dla pieszych.

ADK

Robert Wróbel, wicestarosta legionowski

Sygnalizacja świetlna przy Izabelińskiej to drobny początek tegorocznych wspólnych powiatowo-gminnych inwestycji w Nieporęcie. Niebawem rozpoczynamy budowę mostu na ulicy Brukowej, przebudowę ulicy Małoleckiej i Szkolnej przy szkole w Izabelinie, oraz określamy wspólnie z gminą zakres przebudowy dla ciągu komunikacyjnego Królewska i Zwycięstwa. W najbliższych miesiącach poprawimy także nakładkami asfaltowymi najbardziej zniszczone odcinki drogi z Białostrzegów do Beniaminowa. Podczas modernizacji dróg kładziemy szczególny nacisk na poprawę bezpieczeństwa instalując bariery odgradzające chodnik od jezdni, azyte przy przejściach dla pieszych czy sygnalizację świetlną. Zdanie mieszkańców w sprawie planowanych i realizowanych inwestycji jest dla nas cenne, dlatego korzystając z okazji zapraszam na konsultacje społeczne w tych sprawach.

Fot. Paweł Zając

Kościelna ruszyła!

Rozpoczęły się już prace na ul. Kościelnej w gminie Wieliszew. W tym roku powiat dokończy przebudowę tej ulicy.

W ubiegłym roku zmodernizowany został odcinek od nieczynnego przejazdu kolejowego MPWiK do ul. Podgórnej oraz zbudowany nowy most na Kanale Bródnowskim. W tym roku przebudowana zostanie pozostała część drogi, od granicy z Legionowem do mostu (1300 m), od skrzyżowania z ul. Nowodworską do przejazdu kolejowego (400 m) i od ul. Podgórnej do ul. Modlińskiej w Wieliszewie (850 m). W sumie nowe oblicze zyska ponad 2,5 kilometra ulicy. Przedsięwzięcie nie obejmuje przebudowy skrzyżowania z ul. Nowodworską (rondo) i skrzyżowania z ul. Modlińską (skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną), którymi zarządza Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie.

W ramach robót zostanie przebudowana i wzmocniona jezdnia, przebudowane będą zatoki autobusowe, skrzyżowania z drogami poprzecznymi, przebudowane i zbudowane nowe zjazdy do posesji, chodniki, odwodnienie drogi, wdrożona zostanie nowa organizacja ruchu

Wykonawca, firma Skanska S.A. z Warszawy, wszedł na budowę 22 maja. Na realizację inwestycji przewi-

dziano w umowie 13 tygodni. Oznacza to, że roboty powinny zakończyć się przed końcem wakacji. Prace mają być prowadzone „pod ruchem”. Innymi słowy droga może być okresowo zwężona na poszczególnych odcinkach, nie będzie jednak całkowicie zamknięta.

– Każda inwestycja to utrudnienia dla użytkowników dróg. Jestem przekonany, że przy zachowaniu szczególnej uwagi kierujących i wyrozumiałości mieszkańców wykonawca przebuduje Kościelną sprawnie w zakładanym terminie. Nad jakością prac czuwał będzie inspektor nadzoru, jednak podczas realizacji inwestycji zachęcamy do zgłaszania wszelkich uwag do starostwa – mówi Robert Wróbel, wicestarosta legionowski.

Koszt przebudowy ul. Kościelnej to 3.594.760,68 zł. Inwestycja uzyskała dofinansowanie w wysokości 50% kosztów z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych (zwanego popularnie „schetynówkami”). W jej kosztach partycypuje również Gmina Wieliszew, która na to zadanie przekazała powiatowi pomoc finansową w wysokości 800 tysięcy złotych.

JK

Starosta Legionowski Jan Grabiec
oraz Wójt Gminy Nieporęt Sławomir Maciej Mazur
zapraszają na

Powiat
Legionowski

Gmina
Nieporęt

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Przebudowa ulic Królewskiej i Zwycięstwa
oraz ul. Małoleckiej od skrzyżowania
z ul. Izabelińską w kierunku ul. Szkolnej

10.06.2014 r. godz. 19.00

Szkoła Podstawowa w Izabelinie, ul. Szkolna 1

Z projektem przebudowy dróg można się zapoznać w Wydziale Inwestycji i Drogownictwa Starostwa Powiatowego w Legionowie, V piętro, pok. 512 lub na stronie eurzad.powiat-legionowski.pl w dziale e-konsultacje

www.powiat-legionowski.pl

Komunikacja równa się rozwój

Jesteśmy ponad stutysięcznym powiatem. Wielu z nas, pracując w Warszawie, jest skazanych na codzienne dojazdy do stolicy. Do Warszawy jeździmy też po zakupy i rozrywkę. Dobry dojazd nad Jezioro Zegrzyńskie to szansa na rozwój branży turystycznej i nowe miejsca pracy. O działaniach samorządu powiatu w kwestii szeroko pojętej komunikacji, obejmującej zarówno sieć drogową, jak i transport publiczny, rozmawiamy ze starostą legionowskim Janem Grabcem.

Czy sytuacja komunikacyjna w powiecie legionowskim, tj. sieć dróg i połączeń transportu publicznego, jest Pana zdaniem dobra? Czy spełnia oczekiwania mieszkańców?

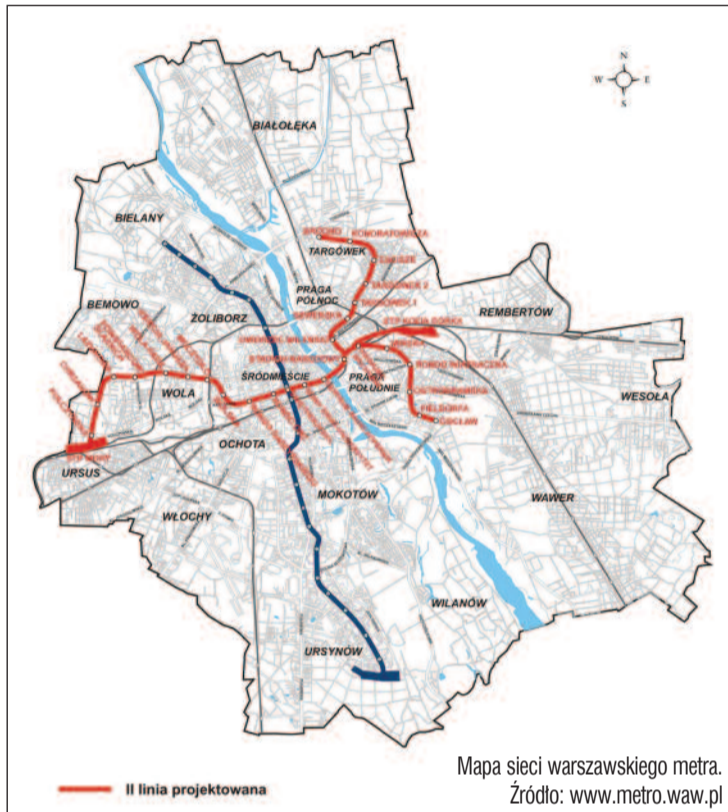
W takich miejscach, jak powiat legionowski, położonych w aglomeracji warszawskiej, podstawowym warunkiem wygodnego życia jest dobry transport. I choć w ostatnich latach wiele zainwestowaliśmy w rozwój sieci transportowej, to stały wzrost liczby mieszkańców i rosnące potrzeby w tym zakresie wymagają nowych przedsięwzięć.

Mówi Pan o inwestycjach w rozwój sieci transportowej...

W ostatnich latach przebudowaliśmy kilkadziesiąt kilometrów dróg powiatowych – należących do najważniejszych na terenie powiatu. Jednym z priorytetów była dla nas przebudowa dróg wokół Jeziora Zegrzyńskiego tak, aby umożliwić rozwój branży turystycznej i zwiększenie liczby miejsc pracy z nią związanych. Do naszych sztanदारowych inwestycji zaliczyć tu można przebudowę ul. Wojska Polskiego w Białobrzegach, czy drogi Zegrze – Dęba w gminie Serock. Nie zapomnieliśmy też o drogach powiatowych ważnych dla naszych miejscowości, takich jak ul. Chotomska-Partyzantów łącząca Jabłonę, Chotomów i Olszewnicę, czy ulice Jagiellońska i Sobieskiego w Legionowie. Ważnym elementem przebudowy naszych dróg jest to, że budujemy jednocześnie ścieżki rowerowe i chodniki. Stosujemy też nowoczesne rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo pieszych i kierowców. Są to kompleksowe inwestycje, które poprawiają na dziesiątki lat wygodę poruszania się tymi drogami.

Ale czy to wystarczy?

To nie wystarczy. Komunikacja to nie tylko wygodne drogi, ale przede

Mapa sieci warszawskiego metra.
Źródło: www.metro.waw.pl

wszystkim transport zbiorowy, który staje się coraz ważniejszy. Nawet, jeśli na terenie powiatu udaje się szybko i sprawnie poruszać samochodem, to w Warszawie i wielu miejscach tuż pod Warszawą, która jest miejscem pracy dużej części naszych mieszkańców, jest to niemożliwe. Stolica jest zakorkowana, w związku z tym rośnie atrakcyjność komunikacji zbiorowej. W ciągu ostatnich kilku lat bardzo wiele się w tym zakresie wydarzyło. Udało się uruchomić wspólny bilet, który objął część gmin powiatu legionowskiego. Samorząd powiatu dopłaca do niego, by nasz region mógł się dalej rozwijać. Współfinansujemy system składający się z SKM, pociągów Kolei Mazowieckich, autobusów ZTM i linii z nimi zintegrowanych, czyli tzw. L-ek. Ma-

my udział w kosztach tych rozwiązań, które z roku na rok pokrywają swoją siecią coraz większą część powiatu. Kibicowaliśmy również uruchomieniu lotniska w Modlinie, udzielając wsparcia administracyjnego podczas procesu uzyskiwania uzgodnień.

Uruchomienie lotniska i zaangażowanie części samorządów z naszego terenu we współfinansowanie wspólnego biletu sprawiło, że komunikacja kolejowa jest dzisiaj bardzo wygodna. Dojazd koleją z naszego powiatu, w porównaniu z innymi podwarszawskimi miejscowościami, jest bardzo dobry. Mamy bardzo wiele nowych składów, w godzinach szczytu jeżdżą bardzo często. To przekonało ludzi do wyboru kolei, jako głównego środka transportu. Uważam, że powinni-

śmy dalej w nią inwestować. Dlatego też współfinansujemy, jako powiat, budowę Centrum Komunikacyjnego w Legionowie, które integruje dworzec kolejowy, autobusowy, jak również kilka tysięcy miejsc parkingowych dla mieszkańców, którzy będą pozostawiać tam samochody, by dalej jechać koleją.

Skoro mamy tak dobrą sytuację komunikacyjną, może nie trzeba już nic więcej robić? Jak wiadomo lepsze jest wrogiem dobrego...

Przybywa mieszkańców – jesteśmy jednym z najszybciej rozbudowujących się powiatów w Polsce. Wydajemy tyle pozwoleń na budowę, że stawa nas to na czwartym miejscu w kraju. Wydajemy ich więcej niż takie miasta, jak Poznań, Gdańsk czy Kraków i niewiele mniej niż Warszawa. W związku z tym musimy się liczyć ze stałym znacznym wzrostem liczby mieszkańców, którzy będą chcieli korzystać z komunikacji zbiorowej. Poza tym nie wszystkie gminy w naszym powiecie są objęte systemem komunikacji zbiorowej. Dlatego priorytetem w najbliższych latach będzie dla nas dalszy rozwój linii kolejo-

nak w momencie, w którym Warszawa nie może sobie poradzić jeszcze z budową linii metra, obejmującej duże dzielnice miasta, gdzie mieszka po kilkaset tysięcy mieszkańców, bezpośrednie połączenie metrem do Legionowa nie jest możliwe. Natomiast jest możliwe połączenie stolicy naszego powiatu z metrem za pośrednictwem kolei, dojeżdżającej bezpośrednio do metra. Jest to dzisiaj czymś naturalnym, że z Legionowa do stacji Warszawa Gdańska można dojechać pociągiem w 18 minut. Co więcej dobrym rozwiązaniem, obok kolei, wydaje się przedłużenie linii tramwajowych do Jabłonny i Legionowa. Kończy się budowa metra na Białolece, wkrótce dotrze ono do Winnicy, czyli zaledwie kilka kilometrów od granicy powiatu legionowskiego. Tramwaj do Jabłonny i Legionowa wydaje się być bardzo wygodnym i stosunkowo niedrogim rozwiązaniem, jeśli chodzi o koszt inwestycji. Będziemy też uważnie analizować to, jak rozwija się tzw. druga linia metra. Chcemy wziąć udział w dyskusji na temat, gdzie zlokalizować jej ostatnie stacje po stronie północnej. Warianty dzisiaj zakładane przez Warszawę przewidu-

Centrum Komunikacyjne w Legionowie to kolejne udogodnienie dla dojeżdżających do pracy i szkoły pociągami, które dofinansowuje powiat legionowski.

Fot. UM Legionowo

Powiat współfinansuje system wspólnego biletu, obejmujący pociągi SKM (na zdjęciu), Kolei Mazowieckich, autobusy ZTM oraz linie L.

Fot. ZTM Warszawa

wych. Stawiamy na odtworzenie połączenia pociągami do Zegrza Południowego. Mamy tam warunki, by zlokalizować duży parking. Linia jest drożna, wymaga jedynie stosunkowo niewielkich inwestycji w uruchomienie trakcji elektrycznej. Byłaby to szansa na lepszy dojazd do stolicy dla części mieszkańców gmin Wieliszew, Nieporeć i Serock.

Coraz częściej słychać pogłoski o tym, że istnieje możliwość doprowadzenia metra do Legionowa? Czy to jest realny scenariusz?

Oczywiście metro jest najwygodniejszym środkiem transportu. Jed-

ną dogodny dojazd do metra bądź od ul. Płochocińskiej, bądź od ul. Marywilskiej. Decyzja władz stolicy co do sposobu rozwoju metra z pewnością będzie miała też wpływ na nasze planowanie rozwoju sieci drogowej. Myślę, że powróci sprawa budowy nowej drogi łączącej nasz powiat z Warszawą – połączenia biegnącego przy torach kolejowych – tak, żeby można było płynnie, nie używając zatoczonych dziś ulic Modlińskiej i Płochocińskiej, dotrzeć do głównych stacji przesiadkowych.

Rozmawiała:
JOANNA KAJDANOWICZ

Michał Borkowski (z prawej), pełnomocnik wojewody mazowieckiego ds. ratownictwa medycznego: – Wojewoda Mazowiecki absolutnie popiera pomysł budowy szpitala w powiecie legionowskim.

Szpital – realizacja

Trzy lata przygotowań, analiz, badania potrzeb medycznych – powiat jest gotowy, by przystąpić do fazy realizacji w tworzeniu szpitala dla mieszkańców powiatu.

Mieszkańcy powiatu pragną szpitala na swoim terenie od dziesięcioleci. Trzy lata temu starosta podjął energiczne działania, by te marzenia zrealizować. Szczególnie, że powstanie w Legionowie szpitala powiatowego to nie fanaberia, ale realna potrzeba. Temu właśnie poświęcone było spotkanie w starostwie (16.05.), w którym udział wzięli postawie Alicja Dąbrowska i Andrzej Halicki, pełnomocnik wojewody mazowieckiego ds. ratownictwa medycznego Michał Borkowski i przedstawiciele czterech z gmin naszego powiatu: Sławomir Maciej Mazur – wójt Nieporętu, Paweł Kownacki – wójt Wieliszewa, Piotr Zadrozny – z-ca prezydenta Legionowa i Józef Zając – z-ca burmistrza Serocka.

Przypomnijmy, że w ciągu ostatnich lat powiat przeprowadził konsultacje społeczne odnośnie lokalizacji szpitala, przygotował analizę potrzeb medycznych mieszkańców powiatu, jak również przygotował analizy prawne, dotyczące zorganizowania szpitala we współpracy z inwestorem prywatnym. Od lat przekonuje również urzędników z NFZ, że szpital w powiecie legionowskim jest niezbędny. – Jesteśmy gotowi wystartować. Trzy lata przygotowań i analiz pozwalają na to. – powiedział starosta legionowski Jan Grabiec.

Bródnowski nie jest z gumy

Liczba mieszkańców powiatu rośnie z roku na rok. Brak takiej placówki medycznej na naszym terenie sprawia zaś, że karetki pogotowia większość czasu spędzają w drodze do lub z okolicznych szpitali, zamiast wyczekiwać w gotowości na wezwanie do potrzebujących pomocy mieszkańców powiatu legionowskiego. Co więcej, władze powiatu wciąż otrzymują sygnały o problemach z przyjęciem pacjentów Legionowa i okolic

do najbliższego nam szpitala w Nowym Dworze Mazowieckim. Sytuacja w kolejnej placówce dedykowanej naszym mieszkańcom – szpitalu Bródnowskim to wielogodzinne oczekiwanie na przyjęcie do lekarza. A nie zapominajmy, że oczekujący pacjenci to osoby potrzebujące natychmiastowej pomocy medycznej. Jak wyjaśnił pełnomocnik wojewody mazowieckiego ds. ratownictwa medycznego Michał Borkowski, trudno się dziwić takiej sytuacji. – Szpital Bródnowski był budowany dla mieszkańców warszawskiego Bródna. Obecnie obsługuje dodatkowo mieszkańców Białoleki i ponadstutysięcznego powiatu legionowskiego. A nie jest przecież z gumy. – skomentował Borkowski. Dlatego też, jak zapewnił pełnomocnik wojewody, zarówno Wojewoda Mazowiecki, jak i on sam, absolutnie popierają pomysł utworzenia szpitala w Legionowie. I zadeklarował wsparcie realizacji tego przedsięwzięcia w ramach swoich możliwości.

Front poparcia coraz szerszy

Poparcia staraniom starosty Jana Grabca udzielili obecni na spotkaniu parlamentarzyści Alicja Dąbrowska i Andrzej Halicki. Obiecali, że będą wspierać Grabca w rozmowach z NFZ, jak również przedstawią sprawę na posiedzeniu parlamentarnego zespołu ds. Mazowska. W odpowiedzi na propozycję starosty, by w przedsięwzięcie włączyły się również samorządy gminne, na przykład obejmując udziały w spółce, przedstawiciele Nieporętu, Legionowa, Wieliszewa i Serocka zadeklarowali gotowość do podjęcia rozmów w tej sprawie.

Wygląda więc na to, że utworzenie szpitala powiatowego na naszym terenie jest coraz bardziej realne.

JOANNA KAJDANOWICZ

PRZEBUDOWA SOBIESKIEGO I KRAKOWSKIEJ

Bezpieczna i wygodna

Rondo przy Krasińskiego oraz sygnalizacja świetlna przy Gnieźnieńskiej i Chrobrego – to, w wielkim skrócie, wynik konsultacji dotyczących planowanej przebudowy ul. Sobieskiego.

Na skrzyżowaniu ulic Krakowskiej i Gnieźnieńskiej zostanie zbudowana sygnalizacja świetlna.

Ponad 50 osób przybyło weszły wtorek do Areny Legionowo na konsultacje społeczne, które miały dać odpowiedź na pytanie: jak usprawnić ruch na Sobieskiego i co zrobić, by była bezpieczniejsza. Starosta Jan Grabiec przedstawił założenia planowanej przebudowy i poprowadził bardzo ciekawą dyskusję.

Mieszkańcy chcieli wiedzieć, jak będzie wyglądać rondo na skrzyżowaniu z Krasińskiego, obok targowiska miejskiego. Podkreślali, że po otwarciu tunelu pod torami kolejowymi na Przystanku ruch na Kra-

kowskiej i Sobieskiego jeszcze się zwiększy, przez co zarówno piesi, jak i zmotoryzowani użytkownicy tych dróg nie będą w stanie sprawnie włączać się do ruchu z dróg podporządkowanych lub przekraczać tych ulic. Zwracano uwagę, że przez Sobieskiego i Krakowską, na skrzyżowaniach z Gnieźnieńską i Chrobrego codziennie przechodzi kilkuset uczniów w drodze do ZSP nr 2, a większość kierowców gna tymi ulicami i rzadko który przepuści dziecko idące do szkoły. Poprawić sytuację może tylko sygnalizacja świetlna.

Rozwiązania proponowane przez mieszkańców były zbieżne z koncepcją zaprezentowaną przez Jana Grabca. Starosta chciał, by mieszkańcy doprecyzowali, czy chcą światła ostrzegawczych na Gnieźnieńskiej w tym roku, czy pełnej sygnalizacji w przyszłym. Zwyciężyła druga opcja. Podobnie, jak w przypadku skrzyżowania z Chrobrego. Starosta Jan Grabiec poprosił projektantów o uwzględnienie tych uwag w przygotowywanym projekcie.

Na spotkaniu poruszone zostały także kwestie związane z problemem wjazdu mieszkańców na swoje posesje, położone bezpośrednio przy Sobieskiego (duży ruch, uniemożliwia zatrzymywanie się przed bramami). Niektórzy wyrazili swoje niezadowolenie z działań PKP przy budowie tunelu pod torami. Starosta podkreślił, że według niego inwestycja kolejarzy to skandal, a zarówno miasto, jak i powiat będą musiały sporo poprawić po PKP.

Wśród uczestników konsultacji pojawiały się głosy, że na Krakowskiej i Sobieskiego nie powinno się stawiać światła, tylko umożliwiać szybki przejazd mieszkańcom okolicznych miejscowości, jednak zdecydowanie zwyciężył pogląd, że Krakowska i Sobieskiego to nie autostrady, lecz ulice miasta, przy których mieszka tysiące osób i najważniejsze są: zapewnienie płynności ruchu (nie szybkości), możliwość włączania się do niego oraz bezpieczeństwo pieszych przekraczających te ulice.

MIROSLAW PACHULSKI

Konsultowanie powiatowych inwestycji z mieszkańcami to od kilku lat reguła. Starosta Jan Grabiec poprosił projektantów o uwzględnienie uwag mieszkańców w projekcie.

W samo południe w Legionowie

Wywiad z Andrzejem Kicmanem, działaczem „Solidarności”, przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego w Legionowie, pierwszym prezydentem Legionowa po upadku komunizmu w Polsce.

Fot. Paweł Zając

W okresie PRL-u był Pan aktywnym działaczem „Solidarności”. Jak liczna była legionowska opozycja?

Moje kontakty z Solidarnością datują się od samego początku czyli od jej powstania w roku 1980. Pracowałem wówczas w Stołecznej Dyrekcji Inwestycji Spółdzielczych w Warszawie, gdzie byłem współzałożycielem Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność. Ponieważ od 1979 roku mieszkałem w Legionowie, w ramach działalności zawodowej pełniłem funkcje inspektora nadzoru na budowach osiedli mieszkaniowych w Legionowie. Od tego czasu zaczęła się moja integracja ze środowiskiem legionowskim, dzięki czemu miałem okazję poznać wielu wspaniałych ludzi, w tym działaczy i aktywnych członków Solidarności. Duża część z nich zaczęła się skupiać wokół idei Społecznego Komitetu Budowy Szpitala. Spotkania najbardziej aktywnych, wówczas młodych ludzi, odbywały się w domu Lidii i Grzegorza Grabowskich, którzy pod swoim gościnnym dachem, wspólnie ze swoją córką Małgosią i jej ówczesnym narzeczonym Pawłem Kozera stworzyli warunki do twórczych dysput i wymiany pomysłów. Częstymi gośćmi byli także państwo Janina i Józef Stasiukowie, byli sybiracy. Teraz, gdy przypominam sobie ten czas – widzę jak wiele osób angażowało się w tam-

tą działalność, niestety wiele z tych osób już nie ma wśród nas, ale zachowujemy ich we wdzięcznej pamięci. Nie sposób nie wspomnieć o księdzu Józefie Schabowskim czy księdzu Jerzym Dębowskim. Spotykaliśmy się także u Staszka Kuczyńskiego w jego niezwykle gościnnych progach, życzliwie przyjmowani przez jego mamę, żonę i dzieci. Przypominanie tych faktów ma znaczenie także dlatego, że udzielanie gościny na cele aktywności propolskiej nie było bezpieczne. Ograniczoność miejsca na Państwa gościnnych łamach nie pozwala wymienić wszystkich ważnych i mądrych ludzi tamtego czasu z imienia i nazwiska, ale proszę mi wierzyć – było ich wielu i ich zasługi są nie do przecenienia.

Przyznać muszę, iż wielu rzeczy nie udało mi się zrealizować gdyby nie zaangażowanie i pełne wsparcie mojej stp. żony Bożeny, która sama angażowała się w działania konspiracyjne i była wspaniałą, mądrą i wyrozumiałą kobietą. Spotkania odbywały się także w naszym domu.

Co do liczebności organizacji to może nie czysta matematyka jest tu najistotniejsza, ale entuzjazm, którego skumulowana siła okazała się zdolna obalić beton. W działalność te angażowały się całe rodziny, osiedla.

Jakie działania wobec legionowskiej „Solidarności” podejmowała Służba Bezpieczeństwa?

Działalność SB przeciwko nam to bolesny katalog represji, a wśród nich np. włamanie do siedziby Komitetu Obywatelskiego, przesłuchania, rewizje w domach, pobicia. Internowanie dr Grabowskiej, zastraszania i niszczenie naszego mienia.

Czy nasze lokalne opozycyjne struktury współpracowały z warszawsko-gdańską centralą? Czy działania związkowe były koordynowane w szerzej skali?

Współpracowaliśmy zarówno w skali kraju jak też np. z Uniwersytetem Katolickim z Louin, skąd otrzymywaliśmy dary ze sprzętem medycznym, głównie tak potrzebne jednorazowe igły i strzykawki. Ponadto z Komitetem Prymasowskim. Nie należało przecież pytać ani o nazwiska, ani o dane strukturalne z prozaicznych powodów – zachowania bezpieczeństwa i nie narażania ludzi na represje. W Legionowie działało podziemne radio Solidarność, wśród licznych osób związanych z tą rozgłośnią należy wspomnieć Bożenę Kamińską. Zaangażowaliśmy się w redagowanie pismka dla regionu Kalisz – Konin – Sieradz, sami przygotowaliśmy matrycę, tak aby zmylić esbecję i gazetka ukazywała się gdy jej redaktor, pierwszy wojewoda kaliski Tolek Pietkiewicz był aresztowany. Te wspomnienia są jak elementy układanki, odkrywanie jednego przywołuje kolejne i kolejne.

Co, według Pana, pozwoliło odróżnić się niezależnemu ruchowi związkowemu w Polsce po „nocy stanu wojennego”?

W największej mierze – emocje, potrzeby serca, świadomość doznanych krzywd, nie pogodzenie się z koszmarem stanu wojennego, najczystsza i najlepsza ludzka solidarność.

Jak ocenia Pan postawę niedawno zmarłego Wojciecha Jaruzelskiego – podczas sprawowania przez niego władzy i już po upadku dyktatury? (jeśli chciałby Pan pozostawić to pytanie bez odpowiedzi, proszę pozostawić je bez komentarza)

Odnoszę wrażenie przeceniania, tj. przypisywania generałowi nieistniejących zasług. Być może w celu złagodzenia i zmniejszenia skali win. Ale to nie jest metoda na rozliczanie się z historią.

Jak wyglądała kampania wyborcza przed czerwcem 1989 r., dzięki której „Solidarność” odniosła miażdżące zwycięstwo?

W Legionowie powstał Komitet Obywatelski, którego byłem szefem.

Jestem w posiadaniu deklaracji członkowskich Komitetu, których było pod 300. Był to spontaniczny ruch. Odbywały się spotkania z kandydatami na posłów i senatorów, wśród których w naszym okręgu wymienić należy: do senatu Anna Radziwiłł, Witold Trzeciakowski i Władysław Findeisen. Natomiast do sejmiku kandydował Janusz Byliński. Np. na spotkaniu wyborczym w Kątach Węgierskich udział wzięli Jacek Moskwa, późniejszy korespondent PR z Rzymu i Kalina Jędrusik. Pamiętam jak odwoziłem panią Kalinę swoim maluchem

Jak Pan ocenia dzisiejszy stan etosu „Solidarności”? Jakie wartości przetrwały ze zbioru „idealów sierpnia”?

A czy coś przetrwało? Solidarność to ludzie i idee roku 1980, a obecni działacze? no cóż nie mają prawa do schedy po etosie. Byłem jednym z ówczesnych dziesięciu milionów więc mogę to mówić i wiem co mówię. Pan Duda i inni działacze nowej fali uzurpują sobie prawo do podpierania się znakiem i dorobkiem dla celów niezbędnych z naszymi. Co przetrwało – niestety, już chyba to, że tylko wówczas gdy wali się cały świat umiemy się zjednoczyć, a w codziennym życiu kochamy się dzielić.

z Kątów do jej domu na Żoliborzu. W ramach kampanii przygotowaliśmy plakaty, na których były fotografie każdego kandydata z Lechem Wałęsą.

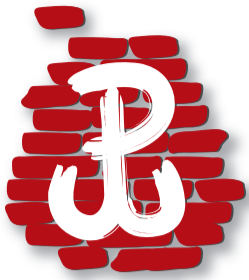
Po zwycięstwie „Solidarności” wielu członków PZPR i aparatu władzy nagle zmieniło poglądy polityczne. Czy w Legionowie również obserwował Pan takie przypadki „nawrócenia”?

Niestety znam przypadki osób „pasujących” do każdej sytuacji, którzy koniunkturalnie wpisują się w nową rzeczywistość i lansują się w sposób interesowny.

Dziękuję za możliwość wspomnienia tak ważnych dla mnie faktów, zdarzeń, a przede wszystkim ludzi, Eli, Piotra, Kazika, Mietka. Żał, że nie mogę wymienić wszystkich.

Pozdrawiam wszystkich ludzi dobrej woli.

Rozmawiał
MARIUSZ KRASZEWSKI

Szlak spod znaku „Polski Walczącej”

Liczący sobie ponad 140 km długości Turystyczny Szlak Patriotyczny „Polski Walczącej” – pierwszy na Mazowszu i jeden z niewielu w kraju tego typu projekt – rusza 9 czerwca w Legionowie. Unijne środki pozwoliły na wyposażenie go w multimedia, które znacznie uatrakcyjniają wędrówkę.

Starostwo Powiatowe w Legionowie 9 czerwca oddaje miłośnikom pieszych wędrówek i rowerowych rajdów do użytku ponad 140 km nowego szlaku turystycznego. Wędrowcy znajdą na nim 78 miejsc pamięci narodowej. W poznawaniu historii regionu będzie pomagało 50 tablic opisujących najważniejsze miejsca i wydarzenia związane z walką o niepodległość. Dobrą orientację w terenie zapewnia 80 tablic kierunkowych uzupełniających znakowanie PTTK. Szlak podzielony jest na trasy: czarną, czerwoną i zieloną, natomiast każda z nich składa się z kilkunastokilometrowych odcinków. Projekt jest więc dostosowany do potrzeb i możliwości każdego wędrowca. Turystyczny Szlak Patriotyczny „Polski Walczącej” ma również inne zalety:

1. To pierwsza na Mazowszu trasa, która prowadzi turystę skupiając jego uwagę na historii walki Polaków o niepodległość – zaczynając od okresu, w którym nasz kraj stracił wolność w wyniku rozbiorów, poprzez powstania narodowowyzwoleńcze, okupację hitlerowską, stalinowskie prześladowania, na zakończonej sukcesem walce NSZZ „Solidarność” o odzyskanie suwerenności kończąc.

2. Szlak „Polski Walczącej” wyposażony jest w nowoczesne narzędzia, których używamy na co dzień poruszając się w przestrzeni publicznej:

- stronę internetową www.szlak.powiat-legionowski.pl przystosowaną dla potrzeb osób niedowidzących (lektor), z elementami spaceru wirtualnego 360°, mapami – kartograficzną i satelitarną,
- tablice informacyjne oznaczone kodami QR,
- aplikację na elektroniczne urządzenia mobilne dającą możliwość lepszej orientacji w terenie i poznania historii punktu, do którego aktualnie zmierzamy.

3. Wszystkie trasy można pokonać zarówno pieszo, jak i rowerem; oznaczenia uwzględniają oba kierunki marszruty – od startu do mety i w drodze odwrotnej.

4. Do dyspozycji turystów chcących wędrować Szlakiem „Polski Walczącej” Starostwo w Legionowie oddaje ponad 100-stronicowy przewodnik, w którym dokładnie opisane są trasy oraz miejsca pamięci narodowej, zabytki i świadectwa walki Polaków o wolność. Wydawnictwo to, w wersjach polskiej i angielskiej, uzupełnia szczegółowa mapa w skali 1: 40 000 z naniesionymi dodatkowo szlakami rowerowymi i kajakowymi oraz zabytkami nie związanymi ze zmaganiem o odzyskanie suwerenności.

Szlak powiatowy

Turystyczny Szlak Patriotyczny „Polski Walczącej”, w części powiatowej, oferuje trzy trasy:

1. Szlak Czarny – start na stacji PKP Legionowo Przystanek, meta na pętli ZTM w Kobiałce (pod Markami). Najciekawsze punkty: miejsce przeprawy batalionu AK z Jabłonny do Puszczy Kampinowskiej w czasie powstania warszawskiego, alianckie mosty typu Bailey w okolicach Nieporętu. Po drodze zwiedzamy zabytki – XVIII-wieczny pałac Poniatowskich w Jabłonnie oraz XVII-wieczny kościół w Nieporęciu.

2. Szlak Czerwony – start z Wierzbicy (koło Serocka), meta na pętli ZTM w Komornicy (przy zaporze w Dębem). Trasa zaczyna się przy upamiętniającej powstanie styczniowe kapliczce z 1863 r. Zaraz potem prowadzi przez Serock, gdzie możemy obejrzeć wały napoleońskiej

twierdzy, zwiedzić najstarszy powiatowy zabytek – XVI-wieczny kościół i nekropolię założoną w 1806 r. Na szlaku znajduje się doskonale zachowany fort Dębe.

3. Szlak Zielony – start obok przystanku PKS Suchodcin (pod Nowym Dworem Maz.), meta w Zamostkach Wólczyńskich (z możliwością

przedłużenia do Zielonki). Trasa ta zdobędzie uznanie miłośników militariów – prowadzi przez umocnienia w Janówku oraz fortyfikacje w Beniaminowie. Podążający tym szlakiem odwiedzą pola bitew – z 1831 r. pod Nieporętem i z sierpnia 1920 r. pod Wólką Radzywińska. W miejscowości tej stoi wymowny pomnik upamiętniający śmierć załogi polskiego bombowca PZL „Łoś” w 1939 r. Z lotnictwem podczas kampanii wrześniowej związany jest również punkt w Poniatowie – pamiątka po lotnisku

polowym, z którego startowały do walki z niemieckimi bombowcami polskie myśliwce. Kolejną pamiątką po 1939 r. jest cmentarz wojskowy w Wieliszewie, gdzie spoczywa 300 żołnierzy. W Białobrzegach z kolei docieramy do pamiątek po legionowym „kryzysie przysięgowym” z 1917, który przyczynił się do odzyskania przez Polskę niepodległości.

Szlak miejski

Ciekawym uzupełnieniem Turystycznego Szlaku Patriotycznego „Polski Walczącej” są trzy nowe trasy na terenie miasta Legionowo. Obejmują one łączną długość 25 km z 28 miejscami pamięci. Szlaki zaprojektowane zostały z myślą o turystach pieszych oraz rowerzystach, jednakże dzięki korzystnemu układowi komunikacji publicznej, zwiedzać je mogą wszyscy.

Turystyczny Szlak Patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie miasta Legionowo obejmuje:

1. Miejski szlak niebieski (duża obwodnica Legionowa) – trasa przeprowadzona od Rynku po peryferyjne osiedla, Muzeum Historyczne wraz z jego filią. Trasa doskonale skomunikowana przechodzi przez wszystkie

z czasów wojny i najbardziej popularne legionowskie parki.

3. Miejski szlak żółty (łącznik koszarowy) – krótki szlak z Ronda Andrzeja Paszkowskiego do stacji PKP Legionowo – Piaski. Nie brak jednak na nim atrakcji turystycznych znajdujących się w osoblwym trójkącie okolonym torami kolejowymi. Można w nim obejrzeć zabytkową willę „Kozłówka” i zwiedzić dawne koszary wojskowe.

Fot. Foto Media Art

Szlak „Polski Walczącej” powstał dzięki zaangażowaniu środowiska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Legionowie, które wyszło z inicjatywą skatalogowania miejsc pamięci narodowej związanych z walką AK na terenie dzisiejszego powiatu legionowskiego. W trakcie prac okazało się, że ziemie te bogate są w świadectwa zmagania Polaków z najeźdźcami w różnych epokach historycznych, począwszy od przełomu XVIII i XIX w., skończywszy na latach 80. XX w. Zgromadzony materiał naukowy pozwolił podjąć decyzję o zorganizowaniu turystycznego szlaku, który przedstawi walkę Polaków o niepodległość kompleksowo.

Dzięki pozyskaniu przez Starostwo Powiatowe w Legionowie środków unijnych, a także zaangażowaniu wielu instytucji oraz osób, wśród których znaleźli się kombataneci i regionaliści, Turystyczny Szlak Patriotyczny „Polski Walczącej” jest produktem spełniającym oczekiwania nawet najbardziej wymagających wędrowców. Projekt ten będzie służył wielu pokoleniom świadcząc o tym, jak cenną wartością jest wolność człowieka i narodu, o czym w czasach pokoju często zapominamy. Zapraszamy na piękną, pouczającą przygodę z historią, zabytkami i przyrodą powiatu legionowskiego.

MARIUSZ KRASZEWSKI/UM LEGIONOWO

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego zapewniająca inwestycje w zrównoważone rybołówstwo

Powiat Legionowski

Bezpieczny piknik

W słoneczną niedzielę (25.05.) na terenie Hotelu Pan Tadeusz odbył się pierwszy z pikników poświęconych tematyce bezpieczeństwa nad Jeziorem Zegrzyńskim.

W czasie pikniku każdy znalazł coś dla siebie. Zadbali o to organizatorzy z Hotelu Pan Tadeusz oraz ich partnerzy, wśród których znaleźli się m. in.: Powiat Legionowski, Urząd Miasta i Gminy Serock, Urząd Miasta Legionowo, Komisariat Rzeczny Policji z Nieporętu, Legionowskie WOPR oraz prywatni przedsiębiorcy z terenu powiatu legionowskiego.

Na stanowiskach zorganizowanych przez Legionowskie WOPR, można było nauczyć się m.in. udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej u osoby z zatrzymaniem krążenia, jak również postępowania w przypadku urazów. Najmłodszych z zasadami bezpieczeństwa nad wodą zapoznawał znany już wszystkim Kapitan Wyderka. Tym razem za prawidłową odpowiedź i celny rzut zabawkowym kołem ratunkowym można było wygrać piękny kolorowy plecak. Kapitan Wyderka miał przygotowane niespodzianki dla wszystkich dzieci biorących udział w zabawie, każdy uczestnik otrzymał bowiem komiks z jego przygodami.

Na „Zaczarowane koło gadżetów” zaprosiło Starostwo Powiatowe w Legionowie. Liczne gry, zabawy edukacyjne oraz loterie na swoim stoisku zorganizował Urząd Miasta i Gminy w Serocku. Profesjonalną daktyloskopię można było wykonać dzięki pomocy Policjantki z Komisarjatu Rzecznego Policji w Nieporęciu. Dwugodzinny program szkoły przetrwania prowadzony przez firmę Tajemnice Imprez cieszył się ogromnym zainteresowaniem zarówno dzieci, jak i ich rodziców. Spotkanie ze zwierzkami, robotyka, malowanie twarzy oraz pokazy zajęć karate – takie atrakcje zapewniła Przedszkolandia Artystyczno-Językowa z elementami MONTESSORI Konwaliowy Domek. Dla miłośników adrenaliny firma A&M Club Adrenalina i Motywacja przygotowała rejsy skuterami wodnymi Sea Doo oraz przejażdżki pojazdami side by side (CFmoto Z6). Podczas pikniku można było też podziwiać uroki Jeziora Zegrzyńskiego korzystając z rejsów katamaranami firmy Laguna. Tygryski, motylki, pieski oraz kotki na uśmiechniętych buziach dzieci biorących udział w „Bezpiecznym Pikniku Rodzinnym” nad Jeziorem Zegrzyńskim doskonale oddają atmosferę, jaka panowała podczas tego wydarzenia.

Przed nami jeszcze trzy tego typu imprezy. Po szczegóły zapraszamy na stronę jezioro.zegrynskie.pl, tam znaleźć można zapowiedzi wszystkich imprez odbywających się wokół Jeziora Zegrzyńskiego.

KATARZYNA ŚMIETANKO

POWIATOWA INSTYTUCJA KULTURY W LEGIONOWIE

zaprasza na sesję wspomnieniowo-edukacyjną
pod patronatem Starosty Legionowskiego

Lekcja Czerwca '89

- Lekcja wolności

4 czerwca 2014 r.

w legionowskim Ratuszu

- godz. 10,00 - panel wspomnieniowo-dyskusyjny
"Czerwiec '89 w Legionowie i okolicach"

- godz. 12,00 - debata uczniów pt. "Nieszczęsny dar
wolności"

- godz. 18,00 - wieczór filmowy: "Oblicza wolności"

ponadto:

promocja okolicznościowego wydawnictwa "To i Owo"
finał konkursu "Mój Czerwiec '89"
oraz rocznicowe prezentacje

Festyn Rodzinny w Żłobku

Po raz dziewiąty Żłobek Miejski w Legionowie organizuje Festyn Rodzinny. Pieniądze zebrane podczas Festynów od 2008 roku przekazywane są na rzecz dzieci potrzebujących specjalnej opieki, a od 2012 roku także podopiecznych żłobka.

Pani Barbara Mierzejewska, dyrektor Żłobka, pamięta, że pomysł zbierania funduszy na rzecz dzieci niepełnosprawnych pojawił się, gdy obejrzała w telewizji legionowskiej film o dziewczynce z zespołem Hirschsprunga. Wtedy właśnie pomyślała, że Festyny Rodzinne w żłobku mogłyby, oprócz wesołej zabawy, przynieść konkretną pomoc potrzebującym dzieciom. Dwa kolejne festyny odbyły się na rzecz dziewczynki z filmu, czyli Kornelii z zespołem Hirschsprunga, następne dwa na rzecz Lidii z zespołem Treachera-Collinsa, a potem Klary i Jurka z zespołem Downa (w skrócie ZD). W tym roku pomoc zostanie przekazana Jurkowi i Orestowi z ZD.

Z roku na rok zebrana kwota jest większa. Mieszkańcy powiatu polubili i obdarzyli zaufaniem wydarzenie organizowane przez Żłobek Miejski w Legionowie.

Mama Jurka i mama Oresia mają zamiar stworzyć w internecie stronę rodziców dzieci z ZD, mieszkających w naszym powiecie. Za naszym pośrednictwem zapraszają rodziców dzieci z ZD do kontaktu. Obecnie można się z nimi kontaktować poprzez maila: zdrowie@powiat-legionowski.pl.

MJ

Jurek: prawie 4 latka: chodzi od 2 roku życia, nie mówi

Wikipedia: „Dzieci z ZD rozwijają się wolniej niż ich rówieśnicy (...), gdyż wolniej uczą się stać, a następnie mówić, przy czym z obserwacji rodziców wynika, że ich dzieci znacznie więcej rozumieją niż są w stanie wypowiedzieć słowami.” To, czego Jurek teraz najbardziej potrzebuje to intensywne wsparcie logopedyczne.

Orest: prawie 2 latka, właśnie zaczyna samodzielnie chodzić

Wikipedia o dzieciach z zespołem Downa: „Wymagają od rodziców specjalnej troski oraz stymulacji, aby osiągać kolejne, wyższe stopnie rozwoju umysłowego i fizycznego. Ich wychowanie kosztuje rodziców więcej czasu i pracy.” Orest od urodzenia ma znacznie obniżone napięcie mięśniowe i opóźniony rozwój psychoruchowy, wymaga ciągłej rehabilitacji ruchowej oraz wspomaganie procesów poznawczych.

Festiwal „Piosenka o Zdrowiu 2014”

O czym burczy brzusek? Jaki jest przepis na zdrowie? Wiedzę na ten temat śpiewająco przedstawili uczestnicy Festiwalu Piosenki o Zdrowiu 2014.

Podstawowa „Sapere Aude” w Rajszewie, która wystąpiła z piosenką „Będzie dziś mycie”. W eliminacjach zorganizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Legionowie we współpracy z Powiatem Legionowskim i Miastem Legionowo, które odbyły się 6 maja w sali widowiskowej legionowskiego ratusza, udział wzięło łącznie dwanaście grup i solistów reprezentujących szkoły podstawowe i gimnazja z terenu powiatu legionowskiego. Przez ponad dwie godziny w centrum Legionowa dały się słyszeć dźwięki piosenek, których słowa mówiły o zdrowiu, odpowiednim odżywianiu i uprawianiu gimnastyki.

Spośród dziewięciu szkół podstawowych zwycięstwo wyśpiewała grupa ze Szkoły Podstawowej w Wieliszewie, która zaprezentowała „Przepis na zdrowie”. Jedynie jeden punkt mniej zdobyła Szkoła Podstawowa nr 7 w Legionowie, która zaśpiewała „Ćwicz na zdrowie”. Na trzecim miejscu znalazła się Niepubliczna Szkoła

Podstawowa „Sapere Aude” w Rajszewie, która wystąpiła z piosenką „Będzie dziś mycie”.

Wśród gimnazjów bezkonkurencyjną okazała się uczennica gimnazjum nr 5 w Legionowie. Swoim wykonaniem „Piosenki o zdrowiu” dowodziła, że nie tylko potrafi pięknie śpiewać, ale do tego także grać na skrzypcach. Drugie miejsce na podium zajęło gimnazjum w Wieliszewie, a trzecia lokata przypadła gimnazjum nr 4 w Legionowie.

Zdobywcy pierwszych trzech miejsc w kategorii wygrali dla swoich szkół stoły do piłkarzyków, które ufundowało Starostwo Powiatowe w Legionowie. Dla tych, którzy zajęli pierwsze miejsca, to nie koniec przygody ze zdrową piosenką. Grupa ze szkoły podstawowej w Wieliszewie i uczennica z gimnazjum nr 5 w Legionowie będą reprezentować powiat legionowski na wojewódzkim etapie Festiwalu Piosenki o Zdrowiu w Siedlcach już 11 czerwca.

MARTA ŻMIJEWSKA

ŻŁOBEK MIEJSKI W LEGIONOWIE
Z GRUPĄ OTWARTE SERCA SERDECZNIE ZAPRASZA NA

Festyn Rodzinny

"od niemowlaczka do przedszkolaczka"

11 CZERWCA 2014 ROKU OD GODZINY 15:00 O GODZINIE 18:00
UL. DIETRICHA 1, LEGIONOWO

W PROGRAMIE:

- CZĘŚĆ ARTYSTYCZNA DUO-IMPRESSO
- WYSTĘP MŁODYCH TALENTÓW
- DMUCHANIEC MALPA
- "SŁONECZNA KRAINA MALUCHA" - KĄCIK MALUSZKA
- WYSTĘP UCZNIÓW Z IV KLASY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ŁĄSKACH
- MAŁOWANIE BUZIEK
- MAŁOWANIE BALONÓW
- BALONOWE ZOO
- BAŃKI MYDLANE
- ZAJĘCIA PLASTYCZNE I POKAZ ORIGAMI
- KONKURSY I CIEKAWY FANTY
- RODZINNY KONKURS NA NAJLEPSZE CIASTO
- PT. "CZY WY WIECIE, ŻE MOJEJ MAMY CIASTO JEST NAJLEPSZE NA ŚWIECIE?"
- KAWIARENKA, WATA CUKROWA
- GROCHÓWKA, KIELBASKA Z GRILLA, PYSZNE SAŁATKI
- ZDROWA ŻYWNOŚĆ EKOLOGICZNA
- LICYTACJA OBRAZÓW, INNYCH PRZEDMIOTÓW, PYSZNOŚCI ZE SKLEPU I ZE SŁOIKA
- POKAZ ŁŚNIĄCYCH MOTOCYKLI
- WYSTAWA FOTOGRAFICZNA
- ORAZ INNE LICZNE ATRAKCJE...

ZAPRASZAMY CAŁE RODZINY NA DZIEŃ ZABAWY, DOBROCI, DZIELENIA SIĘ Z INNYMI. BĘDZIE WYŚMIENITA ZABAWA I NIEZAPOMNIANE WSPOMNIENIA.

KĄDZY Z NAS MOŻE POMÓĆ!
Pieniądze z aukcji, konkursów i innych atrakcji zostaną przekazane na rehabilitację i leczenie małych dzieci chorych na Zespół Downa. Dzieci uczęszczają do naszego żłobka. Doskonale się rozwijają wśród zdrowych rówieśników. Liczy się każdy gest płynący z Waszych Serc. Ofiarujemy cząstkę siebie dla chorych, potrzebujących dzieci.

NIE nowotworom u dzieci

BEZPŁATNE badania USG dla dzieci

w wieku 9 miesięcy - 6 lat

23-25 czerwca 2014 r.

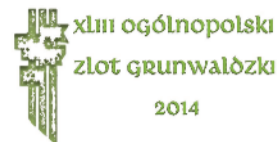
Zapisy 18 czerwca 2014 godz. 9⁰⁰-15⁰⁰
Liczba miejsc ograniczona!

tel. 22 76 40 500

www.powiat-legionowski.pl | www.frm.org.pl

Harcerski Grunwald

Większość z nas Grunwald kojarzy z bitwą między wojskami krzyżackimi a połączonymi siłami polsko-litewskimi, która miała miejsce na polach koło Stębarka w 1410 r. Owo skojarzenie jest jak najbardziej poprawne. Ale dla nas – harcerzy, poza wydzwiękiem historycznym i patriotycznym, znaczy coś więcej...

Otóż co roku, w połowie lipca, dzięki Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej i Wspólnocie Drużyn Grunwaldzkich, organizowany jest Złot Grunwaldzki. Jest to największa impreza harcerska na Mazurach, która łączy grunwaldzkie środowiska harcerskie z całej Polski oraz zagranicznych skautów na jednym polu namiotowym. Tygodniowy pobyt na grunwaldzkim wzgórzu jest dla wszystkich drużyn i gromad podsumowaniem ich całorocznej pracy nad zadaniami w rywalizacji o Tytuł i Odznakę Drużyny Grunwaldzkiej. Ale my wiemy, że po ciężkiej pracy na odpoczynek nie było co liczyć...

Kiedy uczestniczyliśmy w zlocie pierwszy raz, zaskoczyło nas bogactwo propozycji programowych. Każdego dnia czekały na nas przeróżne warsztaty i punkty aktywności, prowadzone przez samych uczestników (pierwsza pomoc, rękodzieła, wytop i odlewnictwo, światłoczułość czy survival). Nasze stanowisko z papierową wikliną również przyciągało uwagę złotowiczów. Najlepsze jednak były tańce integracyjne na placu apelowym – wspólnie tańczona „belgijka” na 100 pąk to dopiero wyczyn! Dla

Marków nocnych były przygotowane specjalne zajęcia: „Czytanie Nocą” i „Kino pod gwiazdami”. Jednak największym wydarzeniem zlotu, na które wszyscy czekali, była rekonstrukcja Bitwy Grunwaldzkiej i możliwość uczestnictwa harcerzy w pierwszym rzędzie na widowni. Było to niezapomniane przeżycie nawet w czasie ulewy! Warto było się poświęcić.

Dlaczego tak kochamy Złot Grunwaldzki? Nowe znajomości, przyjaźnie, doświadczenia, rodzinna atmosfera, obozowe warunki – spanie w namiotach, mycie w rynnach, spożywanie wspólnie posiłków na schodach amfiteatru, piękne widoki, średniowieczny wystrój zlotowego miasteczka, a przede wszystkim nasza epicka brama do gniazda „Mazowsze” czy pobudki przy dźwiękach piosenki dobiegającej z Grun-Info – to wszystko przeżyliśmy będąc tam na miejscu. Tych ludzi, te sytuacje, będziemy wspominać z uśmiechem oczekując kolejnego zjazdu.

Tak było w tamtym roku. Jeśli chcesz przeżyć niezapomnianą przygodę – wstąp do naszej drużyny i postaw na Grunwald! Ten tani wypad na łono mazurskiej natury na pewno zapadnie ci w pamięci, szczególnie w naszym towarzystwie! Znajdziesz nas na Facebook'u – nasza strona: 14 GDH „Puszcza”.

DOMINIKA ZAKRZEWSKA HO
DRUŻYNOWA 14 GDH „PUSZCZA”

Organizatorzy

Starosta
LegionowskiWójt
Gminy JabłonnaPrezydent
Miasta LegionowoWójt
Gminy NieporętWójt
Gminy Wieliszew

Sponsorzy Główni

7. Otwarte Mistrzostwa Mazowsza Samorządów w Piłce Nożnej

MAZOVIA CUP 2014

Jabłonna • Legionowo • Nieporęt • Wieliszew
12-13 czerwca 2014

Sponsorzy

Patroni honorowi

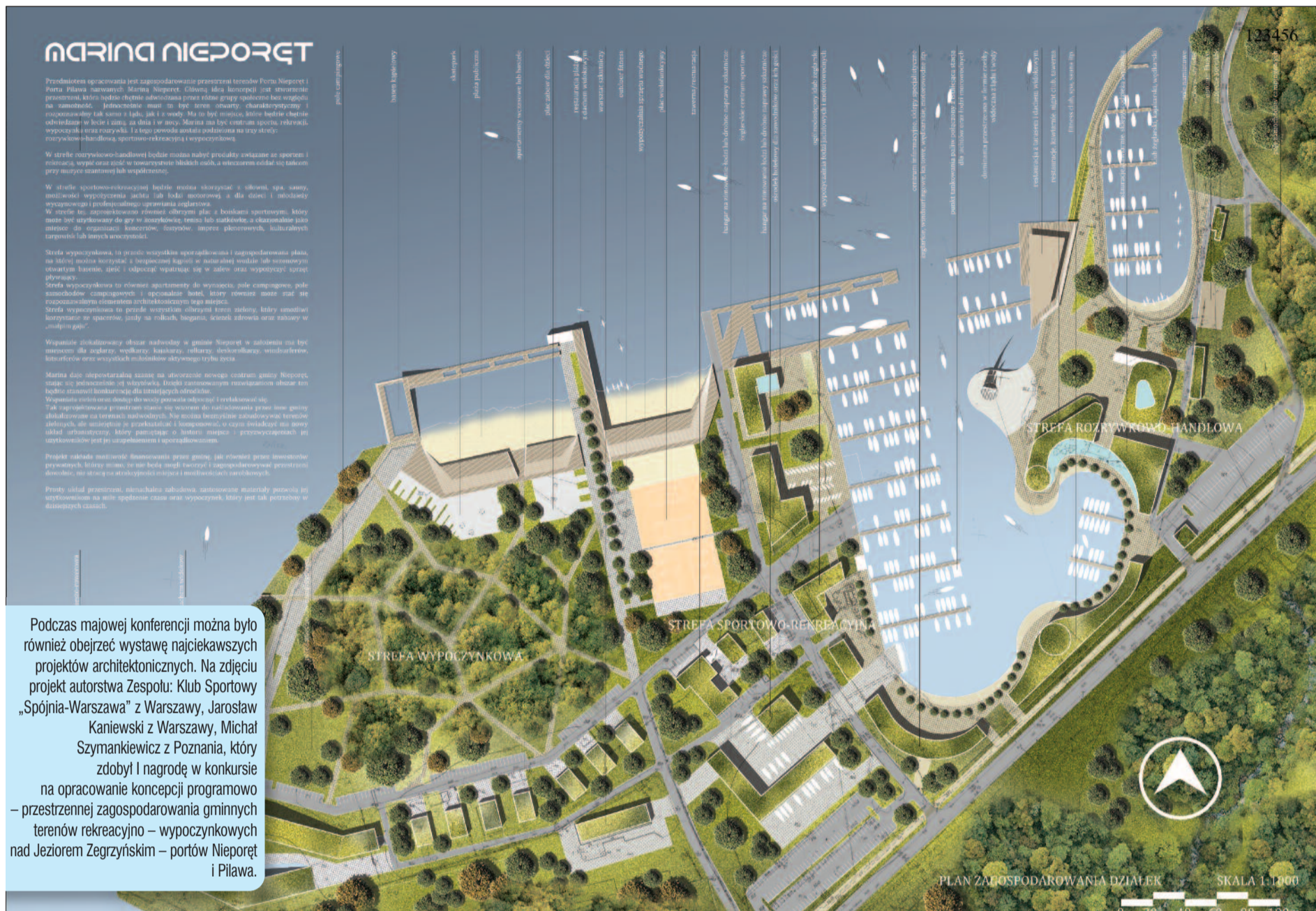
Patroni

Patroni medialni

www.mazoviacup.pl

Podczas majowej konferencji można było również obejrzeć wystawę najciekawszych projektów architektonicznych. Na zdjęciu projekt autorstwa Zespołu: Klub Sportowy „Spójnia-Warszawa” z Warszawy, Jarosław Kaniewski z Warszawy, Michał Szymankiewicz z Poznania, który zdobył I nagrodę w konkursie na opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej zagospodarowania gminnych terenów rekreacyjno – wypoczynkowych nad Jeziorem Zegrzyńskim – portów Nieporęt i Pilawa.

Plany, architektura, rozwój

Od lutego do końca lipca powiat legionowski realizuje projekt pt. „O architekturze w duchu zrównoważonego rozwoju”. 14 maja odbyła się druga z zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia konferencji. Tym razem mowa była o planach zagospodarowania przestrzennego.

Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców obszaru objętego LSR oraz podtrzymanie lokalnych tradycji architektonicznych i urbanistycznych obszaru LGD poprzez organizację konferencji, dotyczących nowoczesnych, ekologicznych i ekonomicznych technologii budowlanych.

Pierwsza z konferencji odbyła się na początku kwietnia. Uczestnikom przedstawiono możliwości połączenia lokalnych tradycji architektonicznych i urbanistycznych z nowoczesnymi, ekologicznymi i oszczędzającymi rozwiązaniami, jakie stosuje się we współczesnej architekturze. Mogli wysłuchać niezwykle interesującej prelekcji na temat nowatorskich rozwiązań w budownictwie energooszczędnym, wygłoszonej przez Ryszarda Piotrowskiego, organizatora akcji Dom Zeroenergetyczny. Wśród konferencyjnych zagadnień pojawił się również

aspekt projektowania, jakim jest łączenie nowoczesnych, ekologicznych i ekonomicznych rozwiązań z tradycjami urbanistycznymi, właściwymi dla danego terenu. W wydarzeniu uczestniczyli architekci, projektanci, przedstawiciele samorządów lokalnych oraz osoby zawodowo związane z kształtowaniem naszego otoczenia.

Majowa konferencja została poświęcona planom zagospodarowania przestrzennego i ich roli w kształtowaniu ładu przestrzennego. Mowa była zarówno o działaniach administracji rządowej w tym zakresie, jak i o prawnych aspektach tworzenia planów miejscowych. Nie zabrakło również wątku zachowania harmonii pomiędzy współczesną infrastrukturą budowlaną a miejscowym krajobrazem naturalnym, tradycją i kulturą danego miejsca. Niezwykle ciekawe przykłady wkomponowania zabytków

architektury we współczesnym krajobrazie przedstawił Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków Rafał Nadolny. Z uwagi na tematykę konferencji jej uczestnikami byli w większości przedstawiciele samorządów, zarówno władze, radni, jak i urzędnicy z gmin obszaru Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego, jako osoby bezpośrednio zajmujące się tworzeniem i uchwalaniem planów miejscowych. Nie zabrakło też zainteresowanych tematem mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Realizację projektu ma uwieńczyć wydanie 500 sztuk albumu poświęconego tradycjom architektonicznym obszaru LGD oraz nowym projektom i rozwiązaniom, które wpisują się w te tradycje.

ADK

Ambasador u starosty

Hasan Hasanov, ambasador Azerbejdżanu, gościł w powiecie legionowskim. Przedstawiciel kaukaskiej republiki spotkał się ze starostą Janem Grabcem oraz odwiedził miejsca położone nad Jeziorem Zegrzyńskim.

Pan Hasanov przyjechał do Legionowa wraz z przedstawicielami rejonu Quba, położonego na północy Azerbejdżanu. Gości najbardziej interesowały sprawy związane z funkcjonowaniem powiatu. Chcieli jak najwięcej dowiedzieć się o sposobie działania naszego samorządu. Z nieudawanym zainteresowaniem dowiadywali się między innymi, że gminy i powiaty są niezależne od władzy centralnej, a ich władze wybierane są bezpośrednio przez mieszkańców. Pytali także o spo-

sób zdobywania i wydawania pieniędzy, także tych, pochodzących z zewnątrz, m.in. z Unii Europejskiej. Po spotkaniu w starostwie goście zwiedzili kilka miejsc położonych nad Jeziorem Zegrzyńskim. Przedstawiciele Quby podkreślili, że chcą korzystać z doświadczeń polskich samorządów, w tym powiatu legionowskiego. Zapewniali, że to nie ostatnie spotkanie z polskimi samorządowcami, a wzajemne relacje będą podtrzymywane.

MP

Była zabawa!

Legionowo, Wieliszew, Serock – aż trzy gminy obchodziły swoje święto w niedzielę 1 czerwca. Ekipa powiatu też przyłączyła się do wspólnej zabawy.

Gminne imprezy obfitowały w atrakcje. Barwne korowody w Serocku i Wieliszewie, różniczne stoiska oferujące wyroby rękodzielnicze, zabawki, zdrową żywność i wiele innych rzeczy, występy lokalnych artystów i gwiazd światowego formatu. To wszystko przygotowali organizatorzy dla mieszkańców powiatu. Jako, że był to również Dzień Dziecka, na żadnej z imprez nie zabrakło obowiązkowych dmuchańców, trampolin i innych atrakcji, tak uwielbianych przez najmłodszych.

Tradycyjnie już od siedmiu lat powiat włącza się w organizację gminnych świąt. W tym roku nie było inaczej. Oczywiście w godzinie „zero” powiatowe stoisko pojawiło się na miejscu akcji, żeby umilić mieszkańcom czas wspólną zabawą.

Bawiąc się kołem gadżetów w Legionowie i rzucając do celu w Serocku można było zdobyć nagrodę – powiatowy gadżet. I jak zwykle chętnych nie brakowało. Do powiatowych stoisk stały długie kolejki. Aby je rozładować, powiatową ekipę w Serocku wspierał osobiście starosta Jan Grabiec – dzielnie zbierał piłeczki, które nie trafiły w tarczę i nadmuchiwał balony.

W Wieliszewie w tym roku zamiast rzucać do celu można było zagrać w plenerową grę planszową z Kapitanem Wyderką. Tu znajomość zasad bezpieczeństwa nad wodą była niezmiernie pomocna, by zdobyć nagrodę.

Przed nami jeszcze wspólna zabawa w Nieporęcie (14 czerwca) i Jabłonnie (31 sierpnia). Do zobaczenia!

JK

Legionowo

Wieliszew

Serock

Legionowo

Wieliszew

Serock

Kurier

Kurier. Informator Powiatu Legionowskiego

Adres: 05-119 Legionowo, ul. gen. Wł. Sikorskiego 11, tel. 22 7640 505, e-mail: promocja@powiat-legionowski.pl

Redakcja: Joanna Kajdanowicz, Mirosław Pachulski (redaktor naczelny), współpracownicy: Wydział Promocji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Legionowie. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam. Zastrzegamy sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Nie zwracamy materiałów niezamówionych.

Druk: Polskapresse Sp. z o.o., tel. 22 483 99 15

Skład: Adam Dziewicki

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Legionowie

